

Kryteria oceniania z języka polskiego

Klasa I LO (po szkole podstawowej)

Rok szkolny 2019/2020

Ocena ma realizować co najmniej jedną z funkcji: klasyfikacyjną, diagnostyczną, motywacyjną. Uczeń powinien mieć świadomość, że ocenia się nie jego osobę czy cechy charakteru, lecz stopień opanowania wymagań programowych oraz jakość wykonania zadania.

Nauczyciel, by zindywidualizować ocenianie, powinien stosować różne formy oceny – **oceny opisowe, punktowe lub procentowe**. Ocena pozwala stawiać diagnozy, określać poziom przyswojenia wiedzy oraz umiejętności wymienionych w podstawie programowej, wskazywać niedociągnięcia i braki oraz sposoby ich uzupełnienia. Pełni więc funkcję zarówno dydaktyczną, jak i wychowawczą. Ma mobilizować uczniów do poszerzania już zdobytej wiedzy, a także do opanowywania nowych umiejętności.

W programie Ponad słowami zaleca się głównie ocenianie kształtujące, które ma tę zaletę, że wskazuje mocne i słabe strony uczniów. **Każda aktywność ucznia powinna być skomentowana przez nauczyciela w formie ustnej lub pisemnej**. Uczeń powinien otrzymać informacje zwrotną, które wiadomości i umiejętności opanował, na czym ma się skoncentrować w dalszej pracy oraz w jaki sposób może rozwinąć swoje kompetencje. **Punktem odniesienia powinny być materiały opracowane przez Centralną Komisję Egzaminacyjną.**

Ocenie mogą podlegać:

- a) prace klasowa w różnej formie (np. kartkówka, sprawdzian wiedzy, wypowiedź argumentacyjna, ćwiczenia na czytanie ze zrozumieniem);
- b) pisemne prace domowe;
- c) odpowiedzi ustne na lekcji (np. głos w dyskusji, prezentacja, wypowiedź na określony temat);
- d) praca samodzielna na lekcji (np. jednostkowa, grupowa);
- e) realizacja projektów.

Uczeń, z uwagi na wymagania stawiane przez współczesność, powinien być przygotowany do dłuższych, swobodnych i twórczych wypowiedzi ustnych. W ich ocenie można uwzględnić:

- a) pomysłowe, oryginalne opracowanie tematu;
- b) samodzielność opracowania zagadnienia;

- c) przejrzystość układu, kompozycję wypowiedzi;
- d) jasność i precyzję wyrażanych myśli;
- e) poprawność językową;
- f) bogactwo słownictwa;
- g) unikanie schematów i szablonów językowych;
- h) wystrzeżenie się wyrazów i zwrotów modnych.

Kryteria oceniania:

Ocena niedostateczna (1)

Uczeń:

- nie zdobył podstawowych wiadomości określonych w podstawie programowej w zakresie wiedzy historycznoliterackiej;
- nie zna treści i problematyki lektur obowiązkowych;
- nie opanował podstawowych umiejętności redagowania wypowiedzi argumentacyjnych;
- nie ma elementarnej wiedzy o języku.

Ocena dopuszczająca (2)

Uczeń:

- ma fragmentaryczną wiedzę i podstawowe umiejętności określone w podstawie programowej;
- pobieżnie zna treść i problematykę lektur obowiązkowych wskazanych w podstawie programowej;
- rozpoznaje tylko podstawowe związki przyczynowo-skutkowe w zakresie wiedzy o kulturze;
- sytuuje w czasie i przestrzeni tylko najważniejsze wydarzenia literackie;
- odszukuje tylko najważniejsze informacje w tekście nieliterackim;
- objaśnia z pomocą nauczyciela znalezione informacje;
- posługuje się podstawowymi odmianami polszczyzny;
- dostrzega i koryguje niektóre typy błędów językowych;
- przedstawia przy pomocy nauczyciela wyniki swojej pracy w formie ustnej i pisemnej;
- redaguje z pomocą nauczyciela teksty własne.

Ocena dostateczna (3)

Uczeń spełnia wymagania na niższą ocenę, a ponadto:

- ma częściową wiedzę i spełnia podstawowe umiejętności określone w podstawie programowej;
- zna treść i problematykę większości lektur obowiązkowych wskazanych w podstawie programowej;
- wskazuje podstawowe wydarzenia literackie;
- przyporządkowuje wcześniej poznany tekst kultury (na podstawie konwencji, stylu, obyczaju oraz obrazu kultury materialnej) do określonej epoki literackiej;
- dokonuje elementarnej analizy porównawczej utworów;
- wykorzystuje znalezione informacje i przeprowadza analizę źródeł informacji;
- posługuje się różnymi odmianami polszczyzny w zależności od sytuacji komunikacyjnej;
- dostrzega różne typy błędów językowych;
- przedstawia wyniki swojej pracy w formie ustnej i pisemnej;
- redaguje teksty własne;
- aktywnie słucha wykładu i potrafi go streścić;
- odróżnia fakty od opinii.

Ocena dobra (4)

Uczeń spełnia wymagania na niższą ocenę, a ponadto:

- ma podstawową wiedzę i umiejętności określone w podstawie programowej, posługuje się nimi w typowych sytuacjach;
- dobrze zna treść i problematykę lektur obowiązkowych wskazanych w podstawie programowej;
- samodzielnie dokonuje analizy i interpretacji wskazanego tekstu kultury w kontekście macierzystym;
- znajduje i porównuje informacje zawarte w różnych (nie tylko pisanych) źródłach;
- przeprowadza krytyczną analizę źródeł informacji;
- sprawnie posługuje się różnymi odmianami polszczyzny w zależności od sytuacji komunikacyjnej;

- rozróżnia pojęcia błędu językowego i zamierzonej innowacji językowej, rozpoznaje i poprawia różne typy błędów językowych;
- samodzielnie przedstawia wyniki swojej pracy w formie ustnej i pisemnej;
- sprawnie redaguje teksty własne;
- aktywnie słucha wykładu, potrafi go streścić, w punktach zapisać najważniejsze tezy;
- odróżnia fakty od opinii, tworzy własne opinie.

Ocena bardzo dobra (5)

Uczeń spełnia wymagania na niższą ocenę, a ponadto:

- ma pełną wiedzę i opanował umiejętności określone w podstawie programowej, posługuje się nimi w różnych sytuacjach problemowych;
- szczegółowo zna treść i problematykę lektur obowiązkowych wskazanych w podstawie programowej;
- samodzielnie interpretuje tekst literacki w różnych kontekstach;
- hierarchizuje pod względem stopnia ważności wydarzenia literackie, uzasadnia swój wybór;
- przeprowadza rozmaite interpretacje tekstów kultury;
- samodzielnie ocenia wydarzenia kulturalne;
- samodzielnie przedstawia wyniki swojej pracy w formie ustnej i pisemnej;
- sprawnie redaguje teksty własne i cudze;
- aktywnie słucha wykładu, potrafi wykonać notatki w różnorodny sposób;
- formułuje własne opinie i konfrontuje je z innymi poglądami;
- aktywnie wykorzystuje swoją wiedzę na lekcji.

Ocena celująca (6)

Uczeń spełnia wymagania na niższą ocenę, a ponadto:

- ma pełną wiedzę historycznoliteracką i posługuje się nią w różnych trudnych sytuacjach problemowych;
- szczegółowo zna treść i problematykę lektur obowiązkowych wskazanych w podstawie programowej;
- czyta ze zrozumieniem trudny tekst literacki i samodzielnie go interpretuje;

- bezbłędnie podaje (na podstawie konwencji, stylu, obyczaju oraz obrazu kultury materialnej) czas powstania nowego tekstu kultury oraz jego powiązania z kontekstami: historycznym, filozoficznym i artystycznym;
- zauważa rozmaite interpretacje tekstów kultury i je ocenia;
- zna dodatkową literaturę krytyczną dotyczącą sztuki i wydarzeń kulturalnych, stosuje tę wiedzę w różnych sytuacjach problemowych;
- bezbłędnie posługuje się różnymi odmianami polszczyzny w zależności od sytuacji komunikacyjnej;
- potrafi swoją wiedzę zainteresować innych;
- aktywnie wykorzystuje swoją wiedzę na lekcji.

Pisemne i ustne formy sprawdzania wiedzy i umiejętności:

- a) zapowiedziane kartkówki z bieżącego materiału;
- b) pisemne ćwiczenia na czytanie tekstu ze zrozumieniem;
- c) sprawdziany z poszczególnych działów;
- d) kartkówki ze znajomości lektur;
- e) dłuższe prace pisemne – argumentacyjne (rozprawki);
- f) interpretacje i analizy tekstów lirycznych oraz wybranych dzieł kultury;
- g) odpowiedź ustna zgodna z kryteriami maturalnymi;
- h) praca ucznia (indywidualna lub w grupie) na zasadzie projektu.

Braki zadań i nieprzygotowania:

- uczeń ma prawo do zgłoszenia dwóch braków zadań w półroczu, trzeci brak równa się otrzymaniu oceny niedostatecznej; uczeń ma obowiązek nadrobienia zaległości;
- uczeń ma prawo do zgłoszenia jednego nieprzygotowania do lekcji – ze względu na to, iż sprawdziany i kartkówki są wcześniej zapowiadane.

Praca podczas lekcji:

- aktywność ucznia, jego zaangażowanie podczas lekcji, pomysłowość będą nagradzane „plusami” – pięć „plusów” oznacza otrzymanie oceny bardzo dobrej;
- niewykonywanie poleceń nauczyciela, bierność podczas pracy grupowej itp. będą oceniane poprzez przyznanie „minusa” – trzy „minusy” oznaczają otrzymanie oceny niedostatecznej.

